

S'han hagut d'acostumar ja a tot, els soldats, i sobretot les soldades, de la base aèria americana de Prince Sultan, no gaire lluny de Riad, la capital saudita: a la prohibició de l'alcohol i dels oficis religiosos cristians; que no puguen flirtejar mai de la vida amb cap saudita —un delictes castigat encara amb fuetades—; que, en cas d'adulteri, a la companyia saudita li podria ser aplicada fins i tot la pena de mort per lapidació pública; i que s'hagen de vestir púdica-ment, incloent-hi l'obligació de les dones de dur vel quan isquen de casa.

I a més a més la por als atemptats. Una por constant.

Els terroristes d'Al-Qaida d'Ossama bin Laden ja han arremès més d'una vegada contra les instal·lacions americanes al país. Els anys 1995 i 1996 aquestes accions van costar la vida a 24 americans prop de Riad i a Dhahran. A tot això hi van seguir els sagnants atacs de l'any 1998 contra les ambaixades americanes a Nairobi (Kenya) i a Dar es Salaam (Tanzània), així com l'agressió —l'octubre del 2000— al vaixell de guerra dels EUA Cole, al port d'Aden, al Iemen. Més tard arribarà el punt culminant del terror: Nova York i Washington, l'11 de setembre de 2001.

El clan Bin Laden ha renegat oficialment d'Ossama, després que el Govern saudita li retirara la nacionalitat l'any 1994. Les autoritats americanes no han pogut demostrar cap lligam entre el Binladin Group, que dirigeix Bakr, un dels germans d'Ossama (amb un volum de negoci anual de cinc mil milions de dòlars) i la xarxa Al-Qaida. Tot i això, tres dies després dels atemptats al World Trade Center, 24 familiars de Bin Laden van abandonar els EUA en una nit en una operació secreta, no se sap si per voluntat pròpia o per por de represàlies. La fugida va ser organitzada per l'ambaixada saudita a Washington i l'FBI.

Alguns investigadors americans, però, creuen que si més no dos membres de la família s'han mantingut en contacte amb Ossama fins fa no res. Tots els senyals, doncs, indiquen, segons *The Washington Post*, que se'n pot trobar a totes dues bandes de la barricada, de descendents del ja finat empresari de la cons-

Dalt, el príncep Abdul-là (al mig), envoltat de familiars a la seua hisenda prop de Riad. A sota, el palau reial a Dshidda i el iot reial a Màlaga.

trucció i multimilionari Mohammed bin Laden: n'hi ha dels que ajuden a bastir bases militars i ambaixades americanes, i dels que les fan esclatar pels aires.

Es tracta d'un cas d'esquizofrènia? Potser. Però tot això és si més no tan contradictori com quasi tot allò que s'esdevé en aquest estrany i purità regne del desert, en què és gairebé impossible trobar algun divertiment per passar el temps, si és que a un no li agraden les execucions públiques. Més de cent sentències de mort s'hi executen cada any; la major part, però, es resolen amb l'amputació de la mà d'un delinqüent.

**Cap altre país no
gasta tants diners
en armes, la major
part provinents
dels EUA**

L'Àràbia Saudita és la terra de la Meca i de Medina, els llocs sants de l'islamisme; als seus deserts, al segle setè, el profeta Mahoma va predicar i va fundar així una religió d'abast mundial que esdevingué molt seductora, entre d'altres motius, per la seua concepció de la tolerància i de l'altruisme. Àràbia és també la pàtria de l'or negre; ara com ara, cap país no extrau més petroli, cap no en té més reserves: si fa no fa la quarta part de les reserves que hi ha arreu del món. Cap altre país no gasta tants diners a importar armes —la major part provinents de les armeries dels EUA. Cap país del Pròxim Orient, llevat d'Israel, no pot vantar-se de mantenir unes relacions tan estretes amb Washington.

La casa reial i la Casa Blanca semblaven formar —des de la fi de l'embargament de petroli, l'any 1974— una mena de felix comunitat d'interessos: els americans vetllaven per la seguretat de la monarquia protegint-la d'atacs provinents de l'estranger i evitaven quasi tota mena de crítica a aquest regne dels

EL TEMPS

Alguns rumors asseguren que Ossama Bin Laden aprofitarà la *zul-hikkà*, el mes de peregrinació a la Meca, per cometre algun atemptat espectacular a l'Aràbia Saudita.

5.000 prínceps, corrupte fins al moll de l'os. Mentre tot semblava estable, Washington no es va preocupar gaire de la trepitjada dels drets humans, ni de l'exportació internacional d'ideologies islamistes per Riad ni de la manca d'institucions democràtiques: no hi ha ni partits, ni sindicats, ni premsa lliure.

Els saudites, com a contrapartida, vetllaven per mantenir constant el riu de petroli a un preu raonable i contribuïen molt substancialment a finançar els consorcis d'armament americans mitjançant compres gegants.

Des de l'11 de setembre ençà, però, s'ha acabat això de "ser carn i ungla".

L'instigador dels atacs terroristes és oriünd de l'Aràbia Saudita i, a més a més, entre 15 i 19 dels terroristes suïcides que van fer estavellar els quatre avions als Estats Units posseïen passaports del regne. A Guantánamo, a més, hi ha internats més de cent saudites sospitosos d'haver lluitat al costat dels talibans o d'Al-Qaida. El seu nombre ja fa més de dos terços de tots els detinguts a Cuba, segons va fer saber el mateix Govern de Riad quan en va sol·licitar l'extradició.

Petroli, poder i seguretat. Tant els Estats Units com l'Aràbia Saudita s'hi juguen molt, en aquest vincle: el

Un conflicte amb Riad seria un desastre per a l'economia dels Estats Units

petroli, el poder i la seguretat. Potser cal recordar que aquell 11 de setembre no es van ensorrar només les torres del World Trade Center; també hi va ser soterrada la fins aleshores més que evident confiança en l'accés als recursos energètics dels nord-americans. Els atemptats dels islamistes van posar en clar la vulnerabilitat dels EUA, que extreien el 22% del petroli que consumien de la regió del Golf (l'any 1973 el percentatge només pujava al 13,6%). En cas de conflicte greu, la suspensió de subministrament de cru procedent del golf Pèrsic seria un desastre tant per a l'economia dels EUA com per al conjunt de l'economia mundial.

I el perill existeix: "l'assortidor de benzina" al món és extremadament vulnerable. "Seria bastant senzill per a un terrorista de destruir amb un avió la terminal saudita de petroli Ras Tanura; ni tan sols caldria un Boeing", diu Robinson West, cap de la Petroleum Finance Corporation de Washington.

En les notes oficials els dos estats encara miren de presentar-se en públic com a amics. Darrere dels bastidors, però, tots dos s'inflen els morros de valent. Els saudites han engegat el seu soci americà a fer punyetes, per tal com Washington li ha pregat que bloqueï els comptes dels sospitosos de terrorisme i que li proporcione informació detallada dels segrestadors dels avions.

Alguns periodistes propers al Govern (els únics que gaudeixen del dret d'expressió) han escrit que ja és hora de tancar les bases militars americanes i d'acollir de bell nou l'Iraq de Saddam Hussein a la "família dels pobles àrabs". Hi ha molts senyals que indi-

“Un somni clarament amagat”

La febre per viatjar va agafar el president israelià ben d'hora i amb molta força. “Me'n vaig de seguida a Riad –va anunciar Moshe Kazaw–, si algú ens hi invita.” Allò que més li agradaria seria de parlar cara a cara amb el Govern saudita sobre els detalls del nou pla de pau.

La invitació, però, encara no ha arribat. “Probablement no li concedeixen el visat”, deia inquiet Shimon Peres.

Amb el seu sobtat “missatge al poble israelià”, el príncep hereu saudita Abdul-là ha llevat de nou tot d'entrebancs del camí de la pau. Segons aquesta proposta, Israel s'hauria de retirar de tots els territoris que va ocupar durant la guerra dels Sis Dies del 1967 (pel principi de “pau per territoris”) i reconèixer un estat palestí. Les negociacions tindrien lloc directament entre Israel, els palestins, el Líban i Síria. Com a contrapartida, Abdul-là ofereix el complet reconeixement de l'estat d'Israel i garanties de seguretat per part dels àrabs.

El fet que precisament l'Aràbia Saudita, el bressol de l'islam, haja allargat la mà de la pau, ha trobat els israelians desprevinguts. Els defensors del pla, com ara Peres i Kazaw, hi veuen una “possibilitat fascinant”. El ventall de reaccions dels partits de dretes del Govern israelià, per contra, mostra des de respostes senzillament fredes fins a hostils.

Els motius del príncep no eren de cap de les maneres desinteressats. L'espectacular oferta, que Abdul-là ja havia comentat amb el president d'Egipte Hosni Mubarak fa més d'un mes, mirava de revalorar el règim dels prínceps de Riad després que isqueren a la llum les connexions dels seus compatriotes amb la xarxa terrorista d'Ossama bin Laden.

Per als diplomàtics israelians és “gairebé impensable” que algun dia la bandera israeliana onege sobre la representació a Riad. El 1999 l'Aràbia Saudita encara va boicotejar alguna competició esportiva perquè Israel hi participava. Quan el mateix any una periodista israeliana va entrar en el país acompanyant la ministra d'Afers Estrangers nord-americana, Madeleine Albright, es va produir un esclat d'ira als mitjans de comunicació.

quen que a Riad els prínceps encara continuen mirant d'emancipar-se i de guardar-se les espatlles d'atemptats dirigits contra ells, tot deixant les mans lliures als poderosos guies religiosos islamistes de l'Aràbia pel que fa al reclutament d'activistes a l'estranger i pagant, a més, la protecció dels radicals.

Un grup d'investigadors occidentals va trobar a l'Afganistan documents que desemmascaraven Wafa, la “societat de la prosperitat”, i que proven l'existència de contactes estrets de saudites prominents amb Al-Qaida. I encara la setmana passada una “organització huma-

nitària” saudita instal·lada a Bòsnia i Hercegovina es va fer sospitosa d'haver col·laborat amb els terroristes d'Al-Qaida.

Darrere dels bastidors, Washington, per la seua banda, col·loca en posició la seua artilleria contra Riad. Potser sí que acabarà retirant-se una part dels prop de 5.000 soldats americans i s'instal·larà una nova base en un estat de la regió més complaent –com ara Oman–, segons la notícia que va escampar el Pentàgon. Però llavors caldria veure qui s'encarrega de protegir el trencadís regne del desert.

La nova orientació de Riad, que desitjaria fins i tot la “completa normalització” de les relacions amb Israel, susciten entre els israelians el “somni clarament amagat de ser acceptats pel món àrab”, en paraules de l'ambaixador Avi Primor. “És el major estímul que s'ha ofert mai a Israel”, afirma el director del Consell Econòmic Palestí, Mohammed Shataija.

Però el *premier* Ariel Sharon, de la línia dura, no sembla disposat a pagar el preu exigint per la pau. “Cap govern israelià no tornarà a les fronteres del 1967”, diu un representant de Sharon. Qui ho reclame no “és seriós”.

De totes maneres, Sharon ha ordenat escorcollar en diversos canals diplomàtics la substància del pla i s'ha esforçat per establir contactes i converses. Al cap i a la fi, el *premier* no pot estafar ni els seus socis de coalició d'esquerres ni la comunitat internacional.

De manera que a hores d'ara està a les mans de Sharon dur endavant la iniciativa de pau saudita. Per això, d'antuvi, caldria que deixara viatjar Iàsser Arafat a Beirut, on a final de març se celebra la cimera àrab. Sense la seua presència, Abdul-là amb prou feines hi podria defensar la seua iniciativa.

Altrament el món àrab consideraria –com adverteix el president del Consell de Cooperació del Golf, Jussuf bin Alawi bin Abdul-là– que Israel “no pren seriosament la iniciativa”.

Abdul-là, el príncep successor al tron, busca ara l'entesa amb Israel.

Annette Grossbongardt

En efecte, ha arribat el moment en què la casa reial ha d'actuar una vegada per totes i, “com ha fet el general Musharraf al Pakistan, ha de trencar amb el fonamentalisme islàmic violent”, adverteix *The New York Times*. I al diari conservador *The Wall Street Journal*, pròxim a Bush, el comentarista Ralph Peters va més allà: “No hi pot haver cap mena de compromís amb els qui més s'entesten a promoure el terrorisme. Els saudites estan a hores d'ara molt lluny de ser imprescindibles per a la seguretat d'occident –ben al contrari, suposen el major perill per a tots els estats, incloent-hi

la Xina." La conclusió de l'article és, fet i fet, que "els Estats Units han de preparar-se per ocupar militarment els camps de petroli".

Diuen que uns gabinets d'experts americans i un grup de treball especial al Pentàgon ja han començat a esbossar plans per a aquesta invasió, mentre que el vicepresident dels Estats Units, Richard Cheney, amb motiu de la seua visita a Riad prevista per aquest març, de portes enfora segurament farà bona cara al mal temps.

Però fins i tot si la invasió militar dels camps de petroli més importants topara amb poca resistència –gairebé tots es troben a l'est, relativament prop de les bases americanes a Kuwait–, un atac semblant seria, des d'una perspectiva política, una completa bogeria: segurament hi seguirien combats de terra cremada, una guerra que a llarg termini faria del tot impossible garantir la seguretat dels oleoductes de petroli. I això en una regió que de totes maneres –arran de la política d'ocupa-

ció ferotge del primer ministre israelià Ariel Sharon i de la resposta terrorista dels palestins– es troba ja al límit del desastre.

Al Pròxim Orient, de possibilitats reals de reeixir no en té ni tan sols una iniciativa de pau tan assenyada com la que sorprenentment acaba de proposar Abdul-là, el príncep hereu saudita –fins ara un dirigent de la línia dura contra Israel–: Riad ofereix als israelians el reconeixement diplomàtic del seu estat si els jueus es retiren de tots els territoris palestins que ocupen del 1967 ençà. Ell hi vol convèncer tota la

Bush pare era considerat, en la seva presidència, amic íntim dels saudites

Lliga Àrab. A Israel, interès cortès i refrenat; a Síria, més aviat escepticisme. El món sencer intenta resoldre l'endevinalla: vol així la casa reial saudita distraure dels seus problemes interns, els mateixos que tant ha donat a conèixer arreu del món el terrorisme?

Ara com ara ningú no vol atiar el foc. Fins i tot als Estats Units, tot i l'ambient d'accentuat exalçament nacional i de sentiments d'omnipotència militar, George W. Bush difícilment emprendreia l'ocupació dels camps de petroli i s'embolicaria en una aventura de conseqüències incalculables. Només s'hi decidiria, potser, si es confirmaren les informacions que el crític del règim Chalid Chalil Assad, de 52 anys, ha fet arribar a les mans de *Der Spiegel*. Assad viu a Gidda i és autor d'una biografia de Bin Laden prohibida a la seua terra. Com a antic director de l'empresa familiar està immillorablement informat sobre tot allò que té relació amb el clan: "Tinc dades que confirmen que Ossama bin Laden s'amaga a la regió fronterera amb el Iemen, en territori saudita, una zona difícilment controlable."

Si això és cert, quins plans té?

"Fa plans per al futur immediat, potser encara durant el *zul-hikkà*, el mes de pelegrinatge a la Meca que acaba a mitjan març, hi haurà un atac terrorista contra instal·lacions americanes al país o bé contra una terminal de petroli saudita."

La connexió amb els Bush. Tant se val que el Govern americà inste obertament, ara de veritat, els sobirans de Riad a emprendre reformes democràtiques, com ara congelar les connexions financeres del terror, o que tracte aquest afer encara amb més duresa: sempre cal tenir en compte tots els conflictes d'interessos i totes les interdependències, incloent-hi també la família del president.

George Bush pare era considerat durant el temps de la seua presidència com a amic íntim dels saudites i n'ha salvat els bons contactes fins el present –com a home de negocis i membre de *lobbies*–. Ell és, de fet, un "assessor" bastant ben pagat del grup inversor

La refinera d'Araraco a Ras Tanura. Aràbia Saudita encara té unes reserves petroleres immenses, però malgrat això en els últims anys el país experimenta un procés d'empobriment.

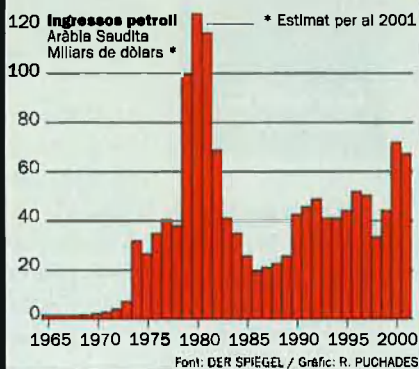
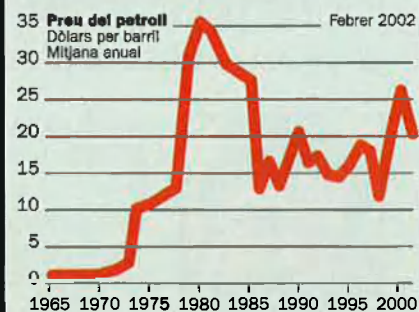
Carlyle Group, a Washington, una firma que efectua els seus negocis més profitosos en la indústria aèria i armamentística. I de l'augment del pressupost de defensa als Estats Units, és clar que se n'aprofita, particularment com a accionista majoritari de l'empresa d'armament United Defence.

Bush pare pronuncia conferències en molts països, entre d'altres a l'Aràbia Saudita. De vegades també fa visites a vells amics en representació de la seua empresa; no fa gaire, al gener de 2000, va dinar amb el príncep hereu Abdul·là a Riad. Igual com el seu antic ministre d'Afers Estrangers, James Baker, que també treballa al servei de Carlyle i que va pelegrinar almenys dues vegades a Gidda, per tal de visitar-hi membres de la família de Bin Laden.

Només a quatre passes de la luxosa central de Carlyle a Washington es troba la Casa Blanca. Una adreça així, unes connexions semblants, la veritat, imposen. Potser també per això el grup de Bin Laden va invertir en l'empresa americana almenys dos milions de dòlars. No hi ha cap indici jurídic que pugui refutar la possibilitat que el clan d'Ossama obtinguera guanys de la "guerra contra el terror" dels EUA mitjançant la seua participació a Carlyle. Hi ha, per contra, molts indicis que fan pensar que enguany els repartiments de beneficis a Carlyle s'enfilaran als núvols. Qui serà el valent, doncs, que exigisca a Bakr i família que miren què fa el seu germà?

La connexió Bush-Bin Laden no suscita gaire interès a la capital saudita. Els homes i dones hi combaten la manca de perspectives professionals i l'avoriment omnipresent i paralitzant. Les guies de viatges consideren Riad, amb

Milers de milions sota la sorra del desert

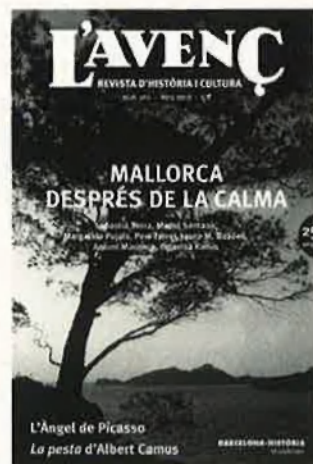

A la venda l'1 de març

25 anys

Amb aquest dossier monogràfic sobre la més gran de les illes Balears, repassem les transformacions socials, econòmiques, polítiques i culturals de l'illa de la calma des del 1960.

Reproduïm les opinions de Juan Sisíno Pérez Garzón sobre la vigència de Puig i Cadafalch, i de Francesc Romeu sobre el cardenal Carles. Conxa Rodríguez ens acosta a l'amistat entre Picasso i Àngel Fernández de Soto, i Glòria Escala ens parla del dibuixant Pellicer. I a més, articles sobre Albert Camus, Joan Ponç i el Teatre Nacional de Catalunya.

EN PREPARACIÓ

25 anys de L'AVENÇ
(Abril 267)

Tàrraco
(Maig 268)

L'Avenç - venda en llibreries i per subscripció - Consell de Cent, 278, 1r 2a 08007
Barcelona - 93 488 34 82 - avenc@retemail.es - <http://www.lavenc.com>

“Bin Laden està disposat a assassinar els Saud”

El crític del règim Saad al-Fakih ens parla de la lluita contra la casa reial saudita i sobre Ossama Bin Laden.

Fakih confia en la disputa reial.

Fakih, de 43 anys, prové d'una de les famílies dirigents de l'Aràbia Saudita. Després d'una estada a la presó per declaracions crítiques sobre la casa reial, aquest cirurgià va fugir a Londres, on viu des del 1994. Va fundar l'any 1996 el Moviment per la Reforma Islamista a l'Aràbia, que crida a l'enderrocament de la dinastia.

—Considera que hi ha alguna possibilitat seriosa de traure els prínceps dels seus palaus?

—Quan parlem de la caiguda de la casa reial, no es tracta de si és possible, sinó de quan s'esdevindrà. És clar que encara pot trigar anys. Als prínceps, ja no els reïx tan bé com abans enganyar l'opinió pública mundial per amagar la corrupció, el desgovern i la seua incompetència.

—Com s'imagina el canvi de poder?

—És probable que la monarquia s'esquinca ella mateixa arran de les lluites internes per la successió. El rei Fahd, que ja fa molts anys que està massa malalt per governar, acaba de patir una recaiguda que ha estat completament silenciada pels mitjans de comunicació.

—El príncep hereu Abdul·là, tanmateix, n'ha estat designat successor, *de facto* ell governa el país...

—El seu nomenament oficial, però, no és de cap de les maneres segur. No està disposat a compartir el poder amb el ministre de Defensa, el príncep Sultan, tal com aquest exigeix. Un segon escenari possible per a la fi del règim és la variant argentina: protestes en massa de la població contra un govern insolent.

—No exagera una mica les dificultats econòmiques de l'Aràbia Saudita?

—El deute de l'estat puja segons els nostres càlculs a 200 mil milions de dòlars, tot i que els comunicats oficials saudites parlen de 160 mil milions. Totes dues sumes són, si considerem el producte nacional brut, massa elevades. I la gent això no ho podrà acceptar.

—Si hem de ser francs, esperàvem que subratllara la influència de l'oposició en la caiguda de la casa reial.

—El tercer escenari possible és una subversió violenta. Ossama bin Laden va garantir, encara al començament dels anys noranta, a les autoritats més altes del règim que no els convertiria en objectius d'atacs; ara, però, això ha canviat. Tant ell com els seus sequaços estan disposats a assassinar els puntals més destacats de la casa Saud.

—Com sap això exactament?

—Tenim les nostres fonts.

—Quines dades aporten les seues fonts pel que fa al lloc de residència d'Ossama bin Laden?

—Ell encara és viu, no n'hi ha dubte. I ara, quan ja ha pogut reagrupar la seua gent en un lloc secret, prepara de bell nou un gran colp.

—Encara és popular a l'Aràbia Saudita?

—Les enquestes d'opinió internes indiquen que el 95% dels joves simpatitzen amb ell.

—Potser vostè també n'és un fan?

—No m'hi puc comparar. Ell té un projecte global i lluita amb altres mitjans per altres objectius.

—Els seus comunicats també fan l'efecte de ser propaganda islàmica. No fa propaganda del terrorisme, però no s'hi assembla en els seus objectius?

—Compartim algunes idees. Però nosaltres, després de la fi de la monarquia, volem assolir una societat diàfana amb responsables de cara al poble i una economia profitosa per a tots —tot això, amb els fonaments d'un estat islàmic.

—Tot i la simpatia que Bin Laden puga despertar, resulta prou difícil imaginar que es produeca una revolta armada contra el règim. És així?

—Tan difícil d'imaginar com que es produequen eleccions democràtiques. Però només cal matar un príncep o dos per desestabilitzar el règim en conjunt. Si algú fera desaparèixer els ministres de Defensa i d'Interior, seria molt difícil de trobar uns substituïts adequats.

—Hi ha líders religiosos que criden a assassinar als que comenta?

—Si ho feren en públic, serien empresonats a l'instant. Això funciona d'una altra manera: un activista clandestí disposat a exercir la violència acudeix a un líder religiós a recollir-hi a quatre ulls una *fatwa* sobre la legitimitat d'un objectiu determinat. En tot cas, això no ix de cercles petits.

—Té constància que s'hagen expedit dictàmens semblants?

—Sí.

—El príncep hereu Abdul·là ha ofert el reconeixement de l'estat jueu. És assenyat?

—No. Els meus compatriotes no li ho perdonaran mai.

—Sembla que els EUA preparen un atac contra l'Iraq...

—Que Riad mantinga una actitud contrària a una guerra contra l'Iraq té diversos motius: potser està satisfet amb l'*status quo*.

—Vol dir que l'Aràbia Saudita està contenta amb Saddam Hussein, el dictador que després d'atacar Kuwait va amenaçar també l'Aràbia?

—A hores d'ara ningú no veu Saddam com una amenaça. En tot cas, al Govern li agradaria evitar que l'Iraq, amb un nou govern, puga bombar barrils de petroli al mercat i que els preus se'n ressenten, perquè ells, de segur, ja no sobreviurien a aquesta situació.

els seus amples carrers, com la "ciutat millor preparada del món per als automobilistes". Malauradament, no està preparada per a les persones.

Les zones per a vianants a la plaça Dirra mostren un revestiment de precioses lloses de marbre, però no duen enlloc: cap discoteca, cap ni un cinema; llevat dels inaccessibles palaus, sovint d'un color rosa caramel esglaiador; la principal atracció del centre és una columna de pedra de 20 metres d'alçada amb un rellotge parlant que diu l'hora cada 15 minuts, cosa que a la llarga, la veritat, no resulta gaire excitant. Però cap al començament de la vesprada, quan ja cedeix la insuportable xafogor, sí que s'hi troben, sota el rellotge, alguns xicots.

Quant a la fesomia de la ciutat, crida l'atenció la predominança dels joves; aproximadament el 65% dels saudites són menors de 25 anys, fet que els converteix en una de les poblacions més joves del món. Una població que actualment arriba als 21 milions d'habitants, però que, pel que fa a creixement, representa un cas potser únic al món: 3,5% per any.

Les necessitats bàsiques encara hi estan cobertes. Al moribund rei Fahd Ben Abd al-Asis i al sobirà *de facto*, el príncep hereu Abdul·là, però, els resulta cada vegada més difícil continuar finançant magnànimes prestacions socials i guanyar-se la gent amb regals com ara una assegurança mèdica completa i gratuïta o crèdits sense interessos. Perquè, a banda de l'esclat demogràfic i d'un atur que augmenta vertiginosament (el Govern en reconeix un 20%, però la xifra real s'acosta al

El president nord-americà, George W. Bush, i el ministre d'Afers Estrangers d'Aràbia Saudita, Saud al-Faisal. Les relacions entre els dos països encara són formalment cordials.

30%), els ingressos han minvat d'una manera dramàtica.

La caiguda del preu del petroli ha retallat la renda per càpita anual un 70% —dels 28.600 dòlars de l'any 1981 a, si fa no fa, 8.000 dòlars avui dia. El total de l'economia es troba en recessió i minva cada any un 2%.

Empobriment particular. L'Aràbia Saudita pateix un accelerat procés d'empobriment, però és clar que es tracta d'un empobriment que ja voldrien els països l'Àfrica negra. Els anys de vaques grasses, quan vivien d'una generosa "renda petroliera", han generat una incultura de mandra i de letàrgia; la major part dels saudites, sobretot els aproximadament 40.000 emparentats amb la

família reial, s'han malavesat a viure envoltats de luxes. És molt il·lustrativa, per exemple, l'arrogància amb què un dels pocs venedors autòctons atén —més aviat desatén— els seus clients al mercat d'or de Riad.

Al regne del desert, més de sis milions de treballadors estrangers provinents de l'Índia, el Pakistan i les Filipines s'ocupen dels treballs menys qualificats. Quan fa poc el Govern va provar de convèncer els seus malavesats compatriotes perquè treballaren, ja no com a cambriers o netejadors, però almenys sí com a taxistes, va topar amb una manca d'interès absoluta. A aquests ciutadans malcriats encara no els va tan malament com per haver de rebaixar-se i treballar prestant alguna mena de servei.

Del 14 al 24 de març

KOAT-ARTÉ, Cia. Taun Taun Teatroa

Preu especial per als lectors d'El Temps
presentant aquest anunci a la taquilla del teatre

ESPAI ESCÈNIC JOAN BROSSA

L'univers poètic, visual, màgic i humorístic de Joan Brossa

C/Allada Vermell, 13. 08003 Barcelona (Final del c/ Princesa). Tel. 933 101 364

Horaris: De dimarts a dissabte a les 22 h i diumenges a les 19 h.

Decapitació d'un criminal a l'Aràbia Saudita. Més de cent sentències de mort s'hi executen cada any; la major part, però, es resolten amb l'amputació de la mà d'un delinqüent.

Algunes dones joves mostren una actitud provocadora i fins i tot gosen a fumar pipes d'aigua en públic

Fins i tot els ciutadans amb consciència política tenen vetada la participació política. Les concessions a la concepció occidental de la democràcia és limiten a un consell consultiu (el *Madshlis al-shura*), en què 60 membres són designats pel rei, que també ha de ratificar-ne les resolucions. La gent jove se'n fot, dels seus governants, que consideren corruptes i hipòcrites. De manera clandestina circulen transcripcions de converses telefòniques molt comprometedores de la casa reial, segons les informacions que la National Security Agency dels Estats Units facilità al periodista americà Seymour Hersh.

D'una actualitat esclatant són, en especial, els enregistraments que demostren que, encara l'any 1996, els saudites prestaven suport financer a l'Al-Qaida d'Ossama bin Laden i, a més, a altres grups terroristes a l'Àsia Central, al Iemen i al Líban. Si més no dos notables prínceps, a més, pagaren directament a Bin Laden, oficialment proscrit feia ja molt de temps, diners per protegir-se. "El tracte es féu així: tu no actues ací contra nosaltres, i nosaltres no entrebanquem les teues acti-

vitats a l'estranger", segons va informar un investigador anònim a Washington.

Violència popular creixent. Des de l'11 de setembre "observem una pujada de la violència relacionada amb la criminalitat i el tràfic de drogues, senyal de l'enfonsament de l'ordre públic", escriu el setmanari britànic *The Economist*. Es tracta gairebé en tots els casos, encara, de vagues provocacions a l'autoritat. Entre aquestes destaca l'enterrament del xeic Hamud al-Shuaibi, que va ser el primer a gosar parlar d'una *fatwa* o dictamen religiós contra la casa reial per "col·laboració amb infidels", i que va esdevenir la major concentració de masses dels darrers anys.

Molts d'aquests joves simpatitzen amb Ossama bin Laden. El veuen com una mena de Robin Hood que fa la guitza als rics del món, cosa que en un país tan dòcil a les autoritats com l'Aràbia Saudita, on la protesta no és permesa o no es pot canalitzar en canvis positius, és el major elogi possible.

Per a la majoria, aquesta protesta potser és només un joc antiautoritari, si fa

no fa, com el pessigolleig que alguns estudiants senten quan, a bord dels seus cotxes, es fan perseguir per la policia. Algunes dones joves, a Gidda, mostren una actitud provocadora tot fumant en públic pipes d'aigua, que tradicionalment estaven reservades només als homes. Les més coratjoses fins i tot seuen davant el volant del cotxe familiar i condueixen en comboi pels carrers. Fa un parell d'anys això encara provocava detencions, perquè només els homes podien conduir.

El tema de conversa número 1 entre les senyores és la lluita que una pilot nord-americana estacionada a la base aèria del Príncep Sultan ha guanyat contra les instàncies més elevades de l'exèrcit nord-americà: la tinenta primera Martha McSally no pot eixir sense l'*abaja*, el mantell negre. "Si eixira al cantó, jo m'hi uniria", diu una de les rebels de Riad. Les seues amigues pronuncien una trista dita saudita: "Compte! Una xiqueta només posseeix un vel i una tomba." I mentre els uns somien l'alliberament, als altres el Govern els sembla massa "allunyat de Déu". Alguns opositors al règim vinculats als moviments religiosos fanàtics han fet, mentrestant, un pas decisiu en la seua protesta. Com diu a *Der Spiegel* Saad al-Fakir, un opositor resident a Londres, recorren als seus caps islamistes per tal d'aconseguir *fatwas* contra l'un o l'altre notable príncep, i després planegen d'assassinar-lo.

La contrasenya dels radicals en la clandestinitat diu: "Si Wahhab sabera", i el complement correcte n'és "com és l'Aràbia de corrompuda".

És curiós que tant el Govern com els seus adversaris polítics reivindiquen aquest Mohammed bin Abd al-Wahhab com a model i figura clau de l'Aràbia Saudita. El seu pensament constitueix més o menys una doctrina d'estat i també és arrel de molts actes violents. "És clar que no tots els musulmans són terroristes suïcides. Però gairebé tots els terroristes suïcides musulmans són wahhabites", escriu Stefan Schwartz, expert en temes de l'islam, a *The Spectator* britànic: "Els assassins que actuen a Israel així com els seus correligionaris d'Egipte que de-

A l'esquerra, Ossama bin Laden, una mena de Robin Hood per a molts joves saudites. A la dreta, l'expresident dels Estats Units, George Bush pare (al centre de la imatge), a la ciutat de Gidda, l'any 1992. Avui dia encara és un molt ben pagat assessor d'una companyia amb participació dels Bin Laden.

gollen turistes tot proferint crits de joia, els guerrillers algerians i els que operen al Caixmir. També els talibans practiquen una variant del wahhabisme." De fet, l'aliança entre prínceps saudites i el

wahhabisme es féu oficial l'any 1932, quan Ibn Saud va poder proclamar el regne amb les seues fronteres actuals, després d'arribar a un compromís amb la potència colonial britànica.

El benestar del saudites, gràcies a les substancioses vendes de petroli després de la Segona Guerra Mundial, va prendre dimensions de riqueses multimilionàries. Però les coses van canviar

Novetats Sant Jordi 2002

edicions **3i4** València

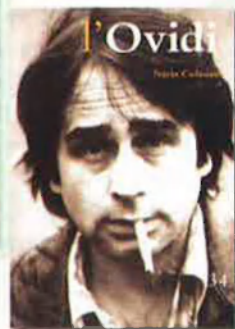
Miquel Batllori
OBRA COMPLETA, VOL. XVI

Júlia Blasco Estellés
JOAN FUSTER:
CONVERSES FILOSÒFIQUES

Núria Cadenas
L'OVIDI

Josep M. Sagarra
OBRA COMPLETA, VOL. 10

Gustau Munoz
A L'INICI DEL SEGLE
UN DIETARI DE REFLEXIONS

C/ Pérez Bayer, 11
46002 VALÈNCIA

Tel. 963 516 492 Fax 963 529 872
Correu electrònic: tresiquatre@tresiquatre.com

A l'esquerra, un ciutadà d'Àrabia Saudita al minaret de Mamlaka, a Riad. El benestar dels saudites, gràcies a les substancials vendes de petroli després de la Segona Guerra Mundial, encara és ben visible als carrers de la capital. A la dreta, entrevista d'Abdul Sattar, ministre d'extersiors paquistanès, i el seu homòleg saudita, Saud Al-Faisal. Alguns diners d'Àrabia han anat a parar al Pakistan, per tal de bastir noves mesquites.

Segons alguns diplomàtics europeus els EUA no tindran altra opció que ocupar els camps de petroli saudites

amb el príncep hereu Faysal, que es va fer càrrec al març del 1964 del Govern i, a les acaballes del any, també del títol de rei. El seu programa d'estalvi radical i el seu més aviat sobri estil de vida, cosa totalment atípica en una monarquia saudita, el van fer molt popular entre la població. També a l'Occident es va tenir en molta estima la seua força de decisió i la serietat. El seu nebot, però, conegut pels seus excessos, el va matar el 1975, i el poder va passar a les mans de Halid, germà de Faysal, i més tard a les del príncep hereu d'aquest, Fahd. Els petrodòlars encara hi arribaven a bastament, però la casa reial, després de l'assassinat d'un rei tan carismàtic, ja no era pas la mateixa. Els dirigents religiosos islàmics es van distanciar del príncep, que per a ells era l'exemple de la decadència moral.

Marxant voluntaris. La família Saud va reconèixer d'hora el perill d'ensorrament que afectava la base del poder: quan als darrers dies de l'any 1979 l'URSS va atacar l'Afganistan, els polítics van aprofitar aquella avinentesa per afermar-se el suport popular. I així van finançar amb fons públics milers de voluntaris per anar al front, entre d'altres Ossama bin Laden, el pare del qual era l'empresari constructor més important al país.

Els diners saudites van servir per bastir mesquites noves a Nigèria, a l'Uzbekistan, al Pakistan i sobretot als Balcans; a quasi totes s'incorporaven fervorosos predicadors wahhabites. I aquesta exportació agressiva d'una concepció medieval de l'islam encara continua fins avui dia.

El problema es va presentar quan, després de la victòria dels guerrers de

déu a l'Afganistan, Bin Laden va tornar eufòric a la seua terra. Aquest escenari va agafar la casa reial de sorpresa. L'occidentalització i l'efeminament de la classe dirigent saudita va cridar-li dolorosament l'atenció, però Ossama continuava apostant per la cooperació. Quan Saddam Hussein va envair Kuwait el 1990 i va esclatar el pànic, Bin Laden va oferir el seu ajut. La casa reial, però, va prendre una altra decisió: milers de soldats –i soldades!– dels EUA van acudir al país.

Aquest fet va significar un abans i un després per a Ossama bin Laden. Va començar a fer propaganda per l'enderrocament de la monarquia saudita, perquè considerava que la casa reial havia traït el wahhabisme.

Pel que fa al suport als talibans, al començament hi havia acord entre totes les forces saudites. També els americans es van prestar al joc durant molt de temps: només amb un govern estable a Kabul podia Washington tenir esperances d'aprofitar el país com a lloc de trànsit per al subministrament de petroli i de gas des d'Àsia Central fins a l'Oceà Índic.

Però a principis del 1998, una vegada ja era clar el caràcter inhumà del règim que els fanàtics religiosos havien instaurat a l'Afganistan, Washington va començar a canviar la seua política envers els talibans.

L'Aràbia Saudita, però, va mantenir relacions diplomàtiques oficials amb el règim taliban fins a la fi del setembre de l'any passat. Més encara, tot indica que Bin Laden i alguns dirigents saudites han mantingut contactes prou estrets fins i tot després de l'11 de setembre.

Ara, els darrers esdeveniments han posat en perill la seguretat de la casa reial. Ara com ara l'oposició, més islamista que no pas democràtica, que es troba escampada per Bagdad, Londres i Damasc, no pot presentar cap personalitat notable. D'altra banda, el rei *de facto*, el regent i príncep hereu Abdul·là, frueix encara del reconeixement del seu poble, entre altres raons per la seua modèstia personal, una sincera religiositat i la seua retòrica de tant en tant antioccidental.

L'expert en islam i gran coneixedor de l'Aràbia Saudita Guido Steinberg ja parla de la "revolta de la perifèria" i fins i tot de la possibilitat de descomposició de l'estat, atès el perill que apareguen a l'Aràbia enfrontaments regionals i tribals. Fa pocs dies, un ministre d'Afers Estrangers d'un estat de la Unió Europea descrivia un escenari de caos; a la llarga als Estats Units no els quedarà cap altra sortida d'autoprotecció que ocupar els camps de petroli en territori saudita, una iniciativa amb conseqüències imprevisibles per al Pròxim Orient i per a la pau mundial. Ara, que el somni americà d'un govern estable a Riad encara, el podria encarnar un jove príncep saudita: Bandar Bin Sultan, fill del ministre de Defensa i des de fa 18 anys influent ambaixador del seu país a Washington.

*Erich Follath
Volkhard Windfuhr
Bernhard Zand
© Der Spiegel*

Traducció: Joan Martínez Terrones

Centre comercial a Riad. Sis milions de treballadors per a les feines més baixes.

Premis Literaris de la XIII Nit de Sant Jordi. Perpinyà

30 d'abril de 2002

Capella de Sant Domènec
Perpinyà

Premi de periodisme escrit

ELTEMPS

Dotat amb 410 €

Bases:

- Podran presentar-se a aquest premi reportatges inèdits, redactats en llengua catalana i sobre temes que tractin de Catalunya Nord. Els articles periodístics d'altres gèneres o formats (entrevista, etc.) no podran optar al premi EL TEMPS.
- L'extensió de les obres presentades no haurà de ser inferior als 4 fulls sencers, ni superior als 7 fulls i mig, a raó d'uns 1.800 caràcters per full. Els originals hauran de ser presentats per triplicat, amb paper de format A4, escrits per una sola cara. També es podran presentar en suport informàtic (disquet d'1,44 MB), o bé a través de correu electrònic, en format Microsoft Word i respectant igualment les dimensions esmentades.
- Els textos s'hauran de presentar sense cap firma. Les referències que permetin d'identificar l'autor o autora (nom, cognom, adreça i telèfon) hauran d'anar separades, però adjuntes a l'obra, dins d'un sobre tancat que únicament farà esment, en la part exterior, del títol de l'obra. En cas de presentar l'obra en disquet o correu electrònic, les referències sobre l'autor o autora hauran d'anar en un document a part, anomenat "Autor", inclòs en el mateix disquet o en el mateix missatge.
- Les obres hauran d'arribar necessàriament abans del 15 d'abril del 2002 a Pere Codonyan (32, carrer Pierre Semard. 66270 El Soler), o a l'adreça electrònica d'EL TEMPS, eltemps@eltemps.com.
- El jurat del premi estarà format per les següents persones: Eliseu Climent, Miquel Calvet i Miquel Payeras. Secretari del jurat, amb veu però sense vot, Pere Codonyan.
- S'anunciarà l'obra guanyadora durant el sopar anual de la Nit de Sant Jordi, el 30 d'abril de 2002 a Perpinyà, organitzat per Omnium Cultural de Catalunya Nord. L'article premiat serà publicat al setmanari EL TEMPS.

Més informació, tel. 0034 963 535 100